

46 av vårt lands beste sønner som skulle transporteres fra Grini til Tyskland omkom da slagskipet "Westphalen" for å den gikk på en mine og sank utenfor den svenske vestkysten. Bare 4 nordmenn ble reddet inn til Marstrand. Det blir sørget for at slektningene til de omkomne og reddede får underretning om sine kjæres skjebne. Hel det norske folk deler sorgen med de omkomnes pårørende. Vi hedrer de faldne kameraters minne best ved å forsterke kampen mot de forbrytere som holdt dem i fangenskap.

T i d e n e r i n n e

til å gjøre de siste forberedelser til den dag da Norge atter er fritt. For de fagorganiserte er hovedoppgaven å gjøre alt klart til å skape en ny, en fri fagbevegelse, som blir istand til å løse de vordige oppgaver som ligger foran den når etterkrigstiden melder seg med alle sine produksjonsspørsmål og sosial problemer. Overalt må de organer skapes som skal ta seg av sakene i samme øyeblikk som vi atter trer ut i et fritt samfunn. Og så gjelder det om at vi å etterkrigstiden bevarer samme offervilje og arbeidsglød som nå under kampen mot tyranniet. Bare da kan fagbevegelsens gjenreising få preg av et vårbudd som bryter fram med sitt budskap til hele folket. Fra Frankrike meldes at fagbevegelsen, ettersom befrielsen skred fram, reiste seg spontant og umiddelbart med en langt større tilslutning enn før. Denne utvikling må vi også få her.

Det er ennå for tidlig her i detalj å gå inn på de planer for den organisatoriske gjenreising av fagbevegelsen som er drøftet og tilrettelagt av Den Frie Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon både hjemme og ute. Men forberedelsene til gjennomføringen av planene er gjort eller gjøres stadig for å sikre en mest mulig hurtig gjenoppbygging når landet er fritt.

En kan gå ut fra at de lover og beslutninger som gjaldt i Landsorganisasjonen før 9. april 1940 atter vil tre i kraft etter frigjøringen. Men dessuten blir det nødvendig med en hel rekke nye bestemmelser, som tar sikte på å rydde opp i det organisatoriske og politiske vilnis som formæderne har skapt. Medlemmer av Nasjonal Samling og andre nazistiske sammenslutninger vil selv sagt bli nektet adgang til organisasjonene. De som har vært villige redskaper for tyskerne og quislingene vil ikke kunne velges til tillitsverv. I tvils tilfeller vil deres sak bli prøvet av høyere organisasjonsinstanser. De fagorganiserte kommer til å få tilbake de rettigheter i organisasjonene som de hadde før 9. april med tillegg av de rettigheter som er opparbeidet under okkupasjonen. Dette vil også gjelde dem som har deltatt i kontingentstreiken. Den Frie Landsorganisasjon og representanter for arbeidsgiverne har også ført forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkårene etter krigen og i samforstand med regjeringen søkt å legge til rette det best mulige grunnlag for en forsvarlig ordning. I vesentlig grad vil ordningen følge de prinsipper som gjaldt før krigen.

En viktig forutsetning under alt forberedende arbeid har vært at Landsorganisasjonens medlemmer snarest mulig, og på basis av organisasjonsmessig klare linjer og gjennom beslutninger fattet på demokratisk måte, skal avgjøre fagbevegelsens nye retningslinjer, foreta valg på tillitsmenn o.s. v.

Den tyske krigsmakt har satt alle i arbeid til ruin og ødeleggelse for vårt land. Det frie Norge skal sette hver eneste kvinne og mann i arbeid for å gjenoppbygge hva tyskerne og quislingene har ødelagt og for å skape en ny og større velferd for vårt folk. Det er her fagorganisasjonen må gå i spissen. De uhyggelige årene vi har gjennomlevet har skapt et fortrolig tillitsforhold mellom alle gode nordmenn fra skilte samfundsklasser. Signaler utenfra har gitt løfter om et internasjonalt arbeid for å befri menneskeheten fra frykt og nød. Den norske arbeiderklassens oppgave blir å søke å skape en så bred og mektig samling som mulig for å gjennomføre dette verdensprogram i vårt samfunn. Vi trenge alle krefters medvirkning her. Okkupasjonen har lært oss å hate alt diktatur, all korrupsjon, løgn og svindel mer intenst enn noen sinne tidligere. Og vi har lært å elske friheten, rettssamfunnet, hederlighet og karakterfasthet. Med våre sinn fylt av dette, står vi på terskelen til gjenrei -

singsarbeidet. Vi vil rekke hendene fram til alle dem som vil være med å bygge det norske samfunn på demokratiets og den sosiale rettferd prinsipper. Og vi tror at denne fylking vil bli så stor at vi motig og trykkgge skal kunne gå fram til Norges nye arbeidsdag.

K r i g s s i t u a s j o n e n .

Samtidig som de allierte den siste uken har fortsatt sin framrykking både på vest-øst- og sørffronten, har det både i øst og vest vært en "oppladingsuke" med forberedelser til de store og krigsavgjørende framstøt. I vest har store deler av den 1. amerikanske arme trengt inn på tysk territorium nv. for Trier. Den 2. brit. arme er trengt videre fram i Holland. Det erobrede terreng øst for Albertkanalen er betydelig utvidet. Bruhoden på østsiden av Mosel utvides stadig. Siegfriedlinjen ligger overalt under artilleriild. General Pattons arme og de allierte tropper fra Sør-Frankrike har forenet seg i det nordøstlige hjørne av Frankrike og dermed innesluttet de store tyske avdelinger i Sør-vest. I Sørfrankrike samt langs kanalkysten er det innesluttet ca 2 to hundre tusen tyske soldater. Flere byer, bl.a. le Havre, er befridd. I hele uken har det vært store bomberaider over Tyskland med opptil 2000 allierte fly på en dag. Det er særlig oljeopplag de allierte har vært ute etter. Allerede for en uke siden ble de tyske tapene i vest anslått til 600 000 mann i faldne, sårede og fanger. - I øst gjør russerne de siste forberedelser til generallangrepen mot Øst-Preussen, Warsjawa og Ungarn. Sistnevnte land er meget sterkt truet etter at russerne er avansert videre i passene som leder til det ungarske sletteland, og det meldes om stor uro i Buda-Pest. De tyske troppene, som er praktisk talt helt avskåret i Grekenland, anslåes til 200 000 mann. Evakueringen av de greske øyer er begynt. Serberne har for alvor sluttet seg til Tito, som nærmer seg den bulgarske grense. Den tyske svartehavsflåten er opphørt å eksistere etter Bulgarias kursendring. - I Italia har de allierte brutt gjennom Gotalinjen i mer enn 30 km dyp. Tyskerne kjemper forbitret for ikke å bli trengt ut på Posletten som selvsagt er meget vanskelig å forsvare. I Frankrike har de Gaulle dannet et nytt ministerium. Halvparten av de tidligere regjeringsmedlemmer er gått av til fordel for representanter for hjemmefronten. Både kommunister og konservative er med i regjeringen, som står foran enorme arbeidsoppgaver. I Paris skal ca 12 000 quislinger være arrestert. Den franske landsorganisasjon er allerede sterkere enn noensinne uttalte forleden den faglige sekretær i Paris-distriktet. Under okkupasjonen har 50 000 medlemmer av fagforeningene vært arrestert og tusener henrettet. I franske kretser i London tror man at Blum fremdeles lever, likeså Chevalier. I Tyskland gjør Himmler store anstrøngelser for å holde disiplinen vedlike. Fredsryktene slås ned i de tyske avisene. Over den sveisisk-tyske grense strømmer det stadig flyktninger. Bare på to steder kom det på en dag 100 flyktninger over. Japanerne i Berlin er så smått begynt å reise hjem over Sv. rige. Foruten Lepzigs tidligere borgermester Goerdeler, som var utsett til regjeringssjef etter attentatet på Hitler, er 6 kjente tyskere henrettet. Blandt dem en tidligere politipresident i Berlin, en innenriksminister i Hessen og en forheraværende ambassadør i Roma. - Hvordan "totalmobiliseringen" virker framgår bl. av russiske meldinger om at soldater med bare 14 dagers trening er satt inn på fronten. Mange er blitt mobilisert, som ble kassert under forrige verdenskrig. Store deler av Nord-Finland evakueres for finske militære og sivile personer. Muligens gøres dette for å lette et eventuelt oppgjør med de tyske avdelinger som ikke er ute av landet innen den fastsatte dato. Den tyske avakueringen foregår på 3 eller 4 veier fra Finland til Kirkenes, Karasjok og Lyngenfjord. De tyske troppene i Nord-Norge ble for en stor del sendt sørover i sommer. Siden er havneanleggene i Hammerfest, Vardø og Vadsø blitt ødelagt av allierte fly i den grad at ytterligere utskibing vil bli meget vanskelig. Mange tyske skib er også ødelagt og evakueringen vil også hindres av oljemangel. Hva som enn hender i Nord-Norge - bevar disiplinen og vent på signal. Husk kongens og Eisenhowers paroler ved invasjonens begynnelse.

Flyalarmen i Oslo natt til onsdag skyltes etter forlydende alliert minelegging

Vekk med Franco!

Moskvaradioen har vendt seg til det spanske folk og oppfordret det til å styrte Franco og bryte med aksene for på den måten å "berede plass for Spania blandt verdens demokratiske og frihetselskende nasjoner".

Krigsstaten i Russland.

De skader som tyskerne har forvoldt i Russland under okupasjonen anslår man i Moskva til 250 milliarder gullrubel. Etter 1939-kursen tilsvarer dette 375 milliarder kroner.

Fra Jylland.

Under Dansk Pressetjeneste at Tyskland forbereder ødeleggelse av havnene. Gulgebryteren i Esbjerg fylles med sprengstoff. I Skagens havneanlegg er anbragt 42 sprengladninger på 25 tonn. Videre meldes at Bornholm er forvandlet til et tysk Gibraltar.

Merdeparten av akerjorden i Nederland

Ødelagt for opptil lo år framover etter at tyskerne har satt store deler av landet under vann.

Hjemmefronten.

Ved de få besinlagre som tyskerne ennå har igjen i Oslo, er det nå satt tyske bevopnede vakter dag og natt under full belysning. Ved Vestheim skole ble det natt til torsdag i forrige uke sprengt et besinlager på gårdsplassen. En mengde vindustøter gikk i stykker på skolen, hvor tyskere holder til. Tyskerne ble voldsomt nervøse over eksplosjonen og sperret av alle tilstøtende gater, og arresterte folk som gikk i gaten. En hestedrasje ble praiet, og da hesten ble skremt og ikke ville stoppe, ble det avfyrt flere skudd så hesten ble drept og en av dem som satt i vognen ble såret. - Samme natt var det også en spregning med brand i et av tyskernes store lager ved Kampens Stålverk.

På Hønefoss har et tysk besinlager vært under behandling av norske patrioter. 450 000 liter skal være ødelagt.

En av de avskyeligste angivere i Bærum, Knutsen har møtt sin skjebne i uken som gikk. Han ble funnet død i nærheten av sitt hjem.

I Tønsberg har det i det senere vært natlige gaterazziaer av gestapo som har kontrollert legitimasjonspapirer. Det skal være tatt et dynamittlager, og dette har gjort tyskerne helt hysteriske. Forleden natt ble to unge mennesker i byen drept - en gutt og en pike. De kom sykklende og fikk ikke stanset hurtig. Tyskerne løsnet flere skudd, så to andre mennesker ble såret. nok

Fra Nyborgsund meldes om en usedvanlig bedrift av en ung mann, som klarte å overmanne 4 statspolitifolk. Han var arrestert som mistenkt for å være kommet fra Sverige, og 4 statspolitimenn tok ham og la håndjern på ham og bragte ham til politistasjonen. Her ba han om å måtte få på seg jakken og da den ene av politifolkene tok håndjernene av ham for å ordne det, la politimannen på seg revolveren på bordet. Øyeblikkelig grep den unge mann revolveren, sløt ned to av politifolkene, gjorde de to andre ukampdyktige - forsvant og på siden blitt vekkt. De to politifolkene som ikke ble drept, ligger på fylkespsykehuset.

I Rena og i distriktene deromkring har statspolitiet og hirdfolkene herjet dyktelig med en mengde arrestasjoner og en grusom mishandling av fanger, slik at en av de arresterte er avgått ved døden. Særlig skal en av statspolitifolkene være en sadistisk banditt. Hans dødsdom er avsagt. Det må være en avskyelig skole som nazipolitiet har her i Oslo, ettersom den utdanner umennesker som endog slår gestapos rekorder.

Den franske bordell, som tyskerne har hatt i Dronningens gt. i Oslo, er nå stengt. Pikene hedla arbeidet da Paris ble befrikk, og streiket i flere dager. Nu er de sendt til Ustaaset-Hotel, hvor verten kaller seg "marki de la bordell".

I Ålesund har tyskerne begynt å underminere alle brygger. Der sprenges hull i de svære kaimurene for å få anbragt dynamittladninger.

I Laugesund blir nå en rekke bunkers og sperringer fjernet - men nye blir satt opp andre steder. I det hele har en langs kysten inntrykk av en febrilsk travelt fra tyskernes side. De finner vel på noe for ikke å bli sendt til frontene i hjemlandet.

En nye frie norske avisen "Fram"

kom med sitt første nummer ved månedskiftet august-september. Avisen er tællerør i første rekke for den illegale arbeiderbevegelsen på landsbygden. Første nummer er 16 - sidig, trykt og med illustrasjoner. Vi gjengir en notis fra avisen som er skrevet under overskriften "Arbeid til alle":

Det heter i proklamasjonen fra Hjemmefrontens ledelse: "å gjenreise landets økonomi og produksjonskraft, snarest mulig, sikre de nødvendige tilførsler utenfra og legge forholdene til rette for å utnytte fullt ut våre naturrikdommer og skaffe arbeid til alle". Dette gir oss i et nøtteskall den oppgaven som ligger foran oss den dagen Norge igjen er fritt. Arbeid til alle må bli ensbetydende med retten til arbeid. Det må ikke settes opp som et mål, men gjennomføres fra første dag. Det vil gi trygghet for våre hundretusener lønnstakere og hindre kaos og oppløsning.

Fra hjemmefrontens ledelse:

Nasjonalteateret, Det norske Teater og Nordlandvarite er boikottet av alle gode nordmenn. Likeledes er tyske stykker på ikke blokerte teatre boikottet. De tyske underholdningsstykker som teaterene har spilt, er nemlig påtvunget dem av tyskerne og N.S. - teaterdirektorat. Alle tyske filmer boikottet. En skal heller ikke se nye norske filmer, da all filmvirksomhet er på N.S.'s hender. Kjente norske skuespilleres deltakelse i disse filmer må ikke vildelede publikum til å tro at disse filmer kan besøkes.

Arbeidsmobiliseringen.

I disse dager har en rekke bedrifter og etater fått en meddelelse fra Reichskommissar om at vedkommende bedrift som ansees livsviktig skal fylle ut et skjema med navn og data for alle som tilhører årsklassen 1924 for at Reichskommissar kan sørge for at disse ikke blir utskrevet. Denne negative registrering tyder på at det forestår utskrivning av årsklassen 1924. Henvendelsen kan se bestikkende ut, men den må ikke besvares, da fronten dermed kan brytes. Myndighetene kan ved disse oppgaver skaffe seg oversikt over hvor mange eldre det må skaffes for å erstatte de unge, og dette vil lette maktgavernes registreringsforsøk. Bli endel av årsklassen utskilt vanskelig. Gjør det situasjonen for de andre. Krigs- og livsviktige bedrifter bør ikke søke å skaffe seg generell fritakelse for sine funksjonærer, men oppta arbeidet med å anke og søke å få hver enkelt fritatt. Dette vil også gjøre fronten bredere. De mange anker vil skaffe registreringen en masse arbeid. Parolen er: Ingen spørsmål om registrering til nasjonal arbeidsinnsats besvares, intet skjema fylles ut, Gjør felles front mot registreringen.

Til arbeiderne ved Vinmonopolet, Oslo kommune og andre offentlige bedrifter.
I forbindelse med meldinger og paroler som er sendt ut tidligere om tysk og Nasjonal Samlings anstrengelser for å skaffe folk til "nasjonal" arbeidsinnsats, meddeles følgende:

På flere bedrifter har myndighetene nå forsøkt finkjemning av bedriftene etter arbeidskraft. I de siste dager er det også oppnevnt en komite som har fått i oppdrag å finkjemme Vinmonopolet, Oslo kommune og andre offentlige bedrifter. Komiteen, som består av personalsjef Bugge i Vinmonopolet, sekretær Ottar Huuse, samt inspektør Krog, har allerede begynt sitt arbeid. Er nu på vakt. Vår største seier er vunnet nettop på arbeidsinnsatsens område. Denne seier må ikke forkvakles med at det vises undfallenhet. Tidligere har andre grupper vært utsatt for angrep og har bestått prøven. Husk vår ungdoms innsats. Nu er turen kommet til deg.

Hjemmefronten krever at alle gjør sin innsats i frigjøringsarbeidet. Vi er alle soldater i kampen og vår innsats betyr like meget som soldatens med våpen i hånd. Sjefer og underordnede, arbeidere og funksjonærer må stå sammen og samlet gå inn for de paroler hjemmefronten i forståelse med Konge og regjering sender ut. Derfor:

Ingen svikt. Parolen er: Ingen norsk kvinne eller mann "nasjonal arbeidsinnsats". ALLE MÅ GJØRE SIN PLIKT. /til/

Den Frie Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon.

En meget viktig del av arbeiderklassens innsats

I ventetiden før vårt lands befrielse er å sørge for at intet tysk arbeid forseres fram. Intet hastverk, ingen overtid, intet søndagsarbeid. La det gå langsomt for seg. En behøver ikke falle like i hendene på de tyske kontrollører ved å sette seg ned eller stå i grupper og prate. Vær tilsynelatende alltid opptatt med ditt arbeid. - Men la det gå langsomt. Gjør alle dette, kommer sieren hurtigere og vi får tilbake en